

SZERKEZÉS: MÓDA:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Az „ELLENZÉK” előfizetési díja:
Egész évre 16 frt v. 32 korona. Negyedévre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adnak vissza.

Telefon sz.: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzp-utca 33-ik szán.

Egy négyszög czentinétényi tér ára 4 krajczár. Gyároztok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 forint.

Nyilttári czikkok: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

Választási visszaélések.

El vagyunk készülve a kicsinyülő guny sarkastikus mosolyára, mely elvonul bizonyos ajkak körül akkor, mikor a fenti czimből következtetve konstatálni fogják, hogy újból a választási visszaélések „agyoncsépett” kérdéseivel foglalkozunk. De hisz meg kellett küzdenie ezzel a gunnyal Apponyi Albert grófnak is, a kinek a egyes jóakarát malicziájával adta tudatára egy-két kormányparti lap, hogy mennyivel nagyobb lett volna leközelihi beszédének a kénytelen-kelletlen oda át is beismert nagy hatása, ha ama kérdéssel nem foglalkozik.

Amde mikor úgy áll a kérdés, hogy válsággal küzdő parlamentáriszmusunk legnagyobb nyavalyáját csak úgy és akkor gyógyíthatjuk meg, ha az annak okául jelentkező korányagot a beteg organizmustól eltávolítjuk: nem lehet irányadó előttünk a kormányparti sajtó hallgatásának esetére kijelölés helyezett jóakarata sem.

A szubvencionált sajtó szerint a kormánynak nem kelle rendkívüli eszközökhöz folyamodnia többsége megújulására, mert a dolgok fejlődésének természetes útján megnövekedett ez azáltal, hogy az egyházpolitika szétérté a korábban megállapított pártkereteket és a szabadelvűség képviselőinek varázásával is szimpátiákat hódított a liberális tábor részére, a tömegekben.

A mi a liberalizmus képviselője által kifejtett városnak a kormány-part megnövelésében jelentező hatását illeti, ugyan bizony hol lehet látnunk Bánffy választásainál ennek a varázsnak bár egy kis mértékét.

Abban-e, hogy az egyházpolitikában érvényesülő liberálisizmusnak olyan ozlopa, mint Teleszki István, a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat volt előadója, nem jutott mandátumhoz Bánffy választásainál!

Abban-e, hogy a revisio jelszavával kortekedő néppárt egyről tizenkilenczre vitte fel parlamenti hívei számát?

Avagy abban kell-e látnunk bármi összefüggést a liberalizmusnak a tömegek meggyőződésére gyakorolt nagy hatása és a választások mérlege között, hogy a magyar parlamentárisz-musnak olyan az u. n. szabadelvűség szempontjából holmi Fejblónté Bálin-zohnál mindenestre értékesebb voltálalajai, mint Ugron Gábor, Pázmándy Dénes, Hoytsi Pál kimaradtak a parlamentből, a hol helyeiket az apró jelentéktelenségeknek, a közéleti szürkeségnek valódi típusai foglalták el?

Nem a liberalizmus varázsa idézte tehát elő a kormány pártjának mértékellen megnövekedését, hanem egészen más okokban kell keresnünk ennek a parlamentárisz-mus általános érdekeltségű szempontjából katastrofális jelentőségű ténynek az eredetét.

De nincs ennek eredete abban a néppárt keletkezése által indokolt „erélyesebb actio”-ban sem, a melyet a szabadelvűpárt állítólag csak ezzel a párttal szemben vélt ki-fejtenedőnek a mult választásoknál.

Az igazságon, hogy Bánffy báró, minden ellenzéki párt ellen, azok elvi irányára való legkisebb tekintet nélkül, megindította az irtó háborút, de bübőcsánatot adott mindazoknak, ismét tekintet nélkül az elvi álláspontokra, a kik az ő auticrata gögijének csudiumi igája alatt meghajoltak.

Itt sem a liberalizmus, sem egyáltalán más elvi szempont nem játszott szerepet.

Megbuktatni mindenkit, a ki a Bánffy kultuszának nem lett részesévé, kielejeztetni még az uralkodó többség függetlenebb gondolkodása tagjait is és biztosítani az engedelmes és megbízható elemek feltétlen többségét, ez

volt kizárólag a vezető tekintet a mult választásoknál.

Batthányi Tivadar, Szapáry László Zty Miklós grófok, és Györfy Gyula mandátumhoz jutottak, bár klerikalizmus haeresisébe estek volt.

Haviár Dani, Veres József, Tóth Ernő és többen a közjogi oppositio leg-lelkesebb liberalisai közül megbuktak mert nem akartak a liberalizmus titulusa alatt kőnjei lenni Bánffynak.

Am mindezek megtörténtét csak a választási visszaélések és az ezek ösforrásait, parlamentarizmusunk eredendő bűnét képező választási rendszer tették lehetővé. Nő meg az általános pauperizmusnak a jelenek függetlenségét depraváló az az irányzata, melyet a kormány közgazdasági politikája tett a politikai korruptio kerítőjévé.

Egészen logikus, természetes és bölcs dolog volt épen ezért Apponyi Albert gróftól, hogy nagy beszédjének gerincoszlopzatát kapcsolatban a választási visszaélések kérdéseiben arra a két szemrehányásra építette, melyek egyikét a középosztály vagyonekhallo-dásának meg nem akadályozása, másikat a jogok ki nem terjesztése című emelte a kormány ellen.

A magyar közélet elposványosodott tavának felrisszítése csak abból e két forrásból nyerheti megtisztulását, melyet ezek a szemrehányások jelölnek meg

Restaurálni kell a magyar közép-birtokosságot az ő vagyoni viszonyaiban, és ki kell terjesztetni a nép szélesebb rétegeire a politikai jogokat.

Ebben a két törekvésben domborodik ki ma a valóban nemzeti és liberális politika tartalma.

És ennek a politikának érvényesülését a választási visszaélések tartóztatják fel.

Ezért kell napirenden tartani ezek kérdését, ha még úgy is nem tetszik azaz officiozus tollaknak.

Dr.

Politikai hir.

Nem lesz kiegyezés. Bécsből írják: A politikai helyzetben tetemes rosszabbodás állott be. Az eddigi megállapodások szerint husvétig semmi esetre sem lesz obstrukció a Reichsratban. A husvétit szünetet arra fogja Thun gróf felhasználni, hogy értékezni fog nemcsak az egyes pártok vezérférfiaival, hanem a pártok bizalmi kerítáival is és ha ezek a tanácskozások eredményre nem vezetnek, akkor a husvétit szünet meghosszabbíttatják. A kilátások ez idő szerint ez utóbbira engednek következtetni. Thun gróf tudja, hogy az obstrukzionisták most csak pihennek és tudja azt is, hogy a német pártok különösen a kiegyezés megújítása kérdésében a legerősebb ellentétet fogják kifejteni.

Ez utóbbi tényből beavatott politikai körökben arra következtetnek, hogy még Thun gróf sem lesz képes megcsinálni az új kiegyezést.

ORSZÁGGYÜLES.

Budapest, márc. 26.

A költségvetés végrehajtásáról szóló törvény javaslatot ma általánosságban megszavazták és megkezdették ma a javaslat részletes tárgyalását is.

Kossuth Ferenc, a függetlenségi és 48-as párt vezére volt az első szónok, a ki ma mondotta el záróbeszédét. A miniszterek és az előadó beszédeivel foglalkozott s kimutatta, hogy sem a pénzügyminiszter, — sem az előadó nem csáfolt meg az ő adatait.

Beszéde közben a jobboldal zajongott. Az elnök haragosan rá is csöngött a beszégető kormányparti képviselőkre, Kossuth Ferenc meg magából kikelve átkiáltott a jobboldalra, hogy egy pártvezért meghallgatni még is csak illelnek.

Az ellenzék helyeslése zavart fel erre s Kossuth hamarosan be is fejezte beszédét a kijelentéssel, hogy ennek a kormány-nak sem ő, sem pártja nem szavazhatja meg a költségvetést.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter emelkedett fel utánna szólásra, de

a szélsőbaloldalt perozekig nem hagyta szóhoz jutni.

Most mi beszélgetünk, kiáltották a jobboldal felé.

Végre szóhoz jutott a miniszter, a ki Kossuth és Horánszky beszédére reflektált röviden.

Beszédére Kossuth Ferenc személyes kérdés címűen válaszolt s kimutatta, hogy a miniszter olyasvalamit csáfolt meg, a mit ő nem is állított.

Percezi Dező belügyminiszter vette még védelmébe a jászberényi központi választmányt Sághy Gyula és Apponyi vádjai ellenében, azután a ház megszavazta a javaslatot általánosságban.

A részletes tárgyalás során az első szakasznál Tietza István gróf szólt fel. Horánszky és Apponyi beszédeire reflektált s beszéde végén azt a kijelentést tette, hogy az igazi vallásoságnak nincs nagyobb ellensége a néppártnál, s az ellen a közös ellenség ellen kellene fordulni a politikai pártoknak.

A javaslat utolsó szakaszánál nagyobb vita indult meg.

Molnár János szólt fel elsőnek. Hosszabb beszédében különösen az ellen a vád ellen tiltakozott, mintha a néppárt a nemzetiségekkel pakálna.

Bazáth Ferenc röviden válaszolt Pichler multkori felszólalására, melylyel úgy látszik a kormánypártnak akart szolgálatot tenni. Elnöki rendutasításban is részesült, azért a kifejezésért, hogy a miniszterelnök zsarnok uralkodna talán Brutus fog véget vetni.

Pichler Győző tiltakozott a kormány-partiság gunnyja ellen.

Az elnök szünetet rendelt s szünet után Molnár János terjesztett elő két interpellációt az igazságügyminiszterhez.

A mű-csend Ausztriában.

A bécsi Reichsratban csodálatos csendesség lett egyszerre. Még a beköszöntő ülés borsos köz-lármája is elült. Komolyan és zavar-gás nélkül folytatták a tárgyalást.

Csak hogy ez erőszakot csendnek látszik. A vihar elvonult egy időre; de ott lebeg a fekete felhőkárpit, melyet most a barlang-jukba visszaparancsolt szelek egyensúlyban tartanak. Nem akarják formalitásokkal fag-gatni a kormányt; bevárják, hogy minő kiegyezési javaslatokkal áll elő. Dipauli már be is jelentette, hogy mily feltétellel hajlandó az ő pártja támogatni a kormányt a kiegyezési javaslatoknál. Ha az osztrák kormány több kvótát tud kicsikarni 35%-nál. Ha nem: akkor nem lesz kiegyezés.

Igy dudál a többi párt is; 35%-on felül tehát akárhol megállanának azok is, a kik rögtön 50-et, vagy legalább is 42-öt szeretnének megvenni Magyarországon. Mert, ugy mondják, Ausztria csak akkor jut nyereség-hez, ha a kvóta felül lesz a 35%-on. Ezt az ország kormánya is tudja s megkísérli megvalósítani.

De kicsoda paritás címűen mernek az osztrákok nyereséget követelni Magyarországon? S hol van az a magyar kormány, mely ezt a falánk arcátlanyságot vissza nem vágja rögtön? Egy határozott kijelentés, hogy ilyen hangból nem is beszélünk tovább, elvénne a kedvét az osztráknak a folytonos követelő-zéstől.

A kvótaküldöttségnek nem lesz sikere, azt tudjuk.

De a magyar kormánynak nincs elég mersze, hogy Magyarországi jogainak és any-gi önállóságának megvédésével véget vessen ennek a botrányos játéknak. S végül mi fogunk fizetni a Ausztria markába nevet; benne levén majd a lármaival levert édes dió.

Ezért békünk az a nagy csöndesség Ausztriában. Mi jaitatunk majd tőle.

Az ügyvédek közgyűlése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, márc. 28.

Ma tartotta meg évi közgyűlését a budapesti ügyvédi kamara ezuttal a szokottnál jóval nagyobb érdeklődés mellett. A nagy részvétet az magyarázza meg, hogy a közgyűlés napirendjére több, a kari közérőlt érintő kérdés került a melynek: az ügyvédi tekintély, az inkompatibilitás, a tagdíj arányos kivételése, s az ügyvédséget legutóbb ért sérelmek, melyek az évi jelentés tárgyalásának körében jutottak felszínre. Bár a tanácskozás ma közel 4 óráig tartott, ennél az egy pont-nál nem is jutottak tovább. Ennél a kér-

désnél külön felemlítsére méltó Vázsonyi Vilmos felszólalása, mely az igazságügyminiszter ellen irányuló tüntetésre ragadta az ügyvédeket. Percezikig tombolt az orkászzerű tetszés zaja, mikor Vázsonyi dr. hevesen ki-kelt Erdély és Percezi minisztereknek a gyű-lekezés, s sajtószabadság és az egyéni szabadság ellen. Gyűjtő beszéde közben és annak befejeztével, mint a vihar, úgy tört ki a taps és éljenzés.

Az elnöki emeivényen Györy Elek, a kamara elnöke, Nagy Dező dr. titkár és Pollák Illés dr. kamarai ügyész foglaltak helyet. Az elnök megnyitó szavai után, melyet éljenzéssel fogadtak, rátértek a napirend első pontjára, mely így szól:

1. A kamara választmányának az 1897. évi működéséről szóló jelentése.

A tárgyhöz előlélek Stern Samu dr. szólt fel. Szerinte a választmány elfecsérelt idejét, s így nem képes a kart annyira érdeklő nyugdíj-kérdés, a mely pedig oly rég húzódik már, megoldani. Nem bizalmatlanságból te zi hát, a midőn indítványozza, hogy a fontos kérdéssel való foglalkozásra a közgyűlés egy bizottságot küldjön ki. Indítványozza továbbá, hogy a kamara egyedüli évi jelentését ne már a közgyűlés előtt, hanem annak utána terjessze fel az igazságügyminiszter-hez. Csak így érthető el, hogy a közgyűlésen hallott sérelmek is bejőjenek a jelentésbe. Helytelen az is, hogy az ügyvédi kart ért sérelmek dolgában felterjesztést intéztek a miniszterhez. Ez nem szokott használni.

(Helyeslés) Ha a választmány együtt érezne a kar egyetemével, rendkívüli közgyűlést kellett volna összehívnia, hadd nyilvánuljon ott az indignáció. (Ált. helyeslés.)

És most folytatja Stern dr. — azt kérdem még: Hol volt a t. kamara március 15-én? Hol volt, mikor az egész nemzet dühöngött. Ha ez itt csakugyan a lángoló hazafiság hajléka, miért volnunk némák épen mi, mi, akik a többek közt azt is tudjuk, hogy Kossuth Lajos ügyvéd volt.

Stern Samu dr., miután még hosszan és nagy tetszés közt beszélt arról, hogy ugyan csak itt az ideje, hogy a választmányt fel-frissítsék, irásban is beadta mindkét indítványát. A kamarai alepön megoldandó nyugdíj-kérdés dolgában 12 tagu bizottságot indítványoz, ugy, hogy az harmadrésben a választmány tagjaiból álljon. (Éljenzés.)

Györy Elek elnök először is az elmaradt ünnepre reflektált. Róla bizonyára mindenki tudja, hogy a március 15-iki nagy nap fontosságát a lelkesben hordozza, de a kamara, a mely hatóság, nem parancsolhatja tagjaira az ünnepelést. Kétsében is tudja, hogy minden ügyvéd, a hol csak tehetné, ünnepel azon a szent napon. (Helyeslés.) Ami a nyugdíj-kérdés illeti, inkább későn, mint rosszul kell azt megoldani, lehetőleg országosan, de ha így nem menne, Kamarai alapon is. A kar sérelmei tekintetében azért éi a Kamara előbb csak felterjesztésekkel, mert kötelessége a miniszterrel feltenni, hogy segíteni akar a bajokon.

Khon Pál dr. a sommás pörökket illetőleg május 1-én életbe lépő lajstrom-rendszer abszurditásairól beszél, mely mellett az ügyvédek egyáltalán nem fognak kötelességüknek megfellelhetni. Györy Elek elnök jelzi, hogy a választmány máris foglalkozott e kérdéssel s esetleg küldöttség útján fogják a minisztert felkérni a tényleg fenyegető baj elhárítására.

Most következett Vázsonyi Vilmos dr. felszólalása, a mely a közgyűlés legkiemel-kezőbb mozzanata volt. Arra figyelemzett, hogy az ügyvédkérdés csak egy része a társadalmi és gazdasági bajoknak, s azt binni is tévedés, mintha a kamara valami nagy hatalom lenne. De annyit azért el lehet a kamara vezetőségétől várni, hogy merje olyanoknak tartani az állapotokat, a minők valójában. Az ügyvédséget kezdik ép úgy üldözni, mint a sajtót, mindakettőt egyazon szempontból. (Helyeslés.) A hatalom nem zavarhatja a jog és szabadság védőjét, és nem a nyilvánosság emberét. Mert nélkülük a hatóság kényelmesebb, meg aztán hamarosan is, kitérheteti nyakát az igazságnak. (Tetszés.) Így esnek meg az egyéni szabadság ellen intézett durva és gyalázatos merényletek... (zaj, szünet nek akaró tetszés), így történhetett meg, hogy miniszteri ordonászokkal eldoboztak legutóbb a gyűlekezés jogát, a sajtószabadságot, megtiltották a politikai célokra való gyűlést és a kényszerfotografálás gyalázatát is rázudították erre az országra. (Zaj, os helyeslés és taps.)

— Es uraim — szól Vázsonyi dr. mindig fokozódó tetszés mellett — ne is álltas-ak magukat azzal, hogy orvoslatot nyerhetnek attól az igazságügyminisztertől, ki a magak kisértségében halomra dönti a nagy alkotásokat... (percezikig tartó tüntető taps és éljenzés.)

Györy Elek elnök, úgy látszott, mér-sékrele akarta inteni a szónokot, de a szünet nem akart, tüntető tetszés zaja közepette nem tudott szóhoz jutni. Ezért előlított szándékától s aztán gyorsan befejezte Vázsonyi dr. e szavakkal:

— Ez a tüntetés nem nekem szól, ha-

nem elítélése az uralkodó nyomorúságos rendszernek. Meg vagyok elégedve az eredménnyel a nincs több szavam (Hosszas meg-megújuló taps és éljenzés.)

Eötvös Bálint dr. is tudja, hogy a bíróságok részéről ügyszólván rendszeres dolog már a védők megértése, a mi ellen tennie s nem kéri, meg könyörögni kell a kamará-nak. Magának a szólonak nincsenek szemé-lyes sérelmei, de látta, hogy a védő még a törvényes tisztelgésben sem részesül s orvos-lat nem, hanem legfeljebb bírságot kaphat. Ha a miniszterhez intézett felterjesztéseknek eredménye nem lesz, hívjon össze a kamara rendkívüli közgyűlést s ott együttes eslekvésre kell az ügyvédségnek magát elhatároz-nia. (Helyeslés.)

Ölöfői Miksa dr.: Erdélyi miniszter azt mondta, hogy az ügyvédek csinálják a sok pört, de az nem áll, mert a pörök szaporodásának oka: a jogviszonytalanság. Bizonyos kérdésekben máséni és másként döntenek a különböző ítélt tanácsok. Ékként a pörre menés lútri lévén, szerezésért próbálnak a felek. A jelentés azt konstátálja, hogy nem részesülnek egyes ügyvédek a gondnokságok körül. Erre csak ennyit mond:

— Elhiszem, mihielyt egy ember meri e teremben szavára mondani, hogy így van. (Zajos derűtlenség.)

A felszólalásokra egyenként reflektált most Nagy Dező, a kamarai titkár, miut előadó. Örvend azon, hogy így nagy az érdeklődés a kamara ügyei iránt s nem úgy van, mint régen, a mikor 8—10 tag járt a közgyűlésre s lemorzsolgatók a napirendet. — Helyes lehet Stern dr. nézete, hogy az évi jelentést előbb a közgyűlés elé kellene terjeszteni, s csak azután a miniszterhez, de a törvény és egy közgyűlési határozat másként intézkedik.

A nyugdíj-ügy dolgában nem gyorsan, hanem alaposan kell intézkedni, mert egy fejlődés képes nyugdíjintézetet van szükség, ehhez persze pénz kell s így idő is, minduntalan állássegélyre támaszkodni nem lehet, már a kamara függetlenségének szempontjából sem. Örökös a panasza a gondnok-ságok miatt, — de miért nem szolgáltatnak adatokat arra, hogy csakugyan van nepotiz-mus ezen a téren. Felelték pl., hogy azok kapnak jó esődöket, kik tagjai a deszentrí kaszinóknak, kuriozitásból utána nézett a dolog-nak és mit látott?

Azt tisztelt közgyűlés, hogy dszentri kaszinói ügyvéd kapott esődöt 37, és lipótvárosi kaszinói 46 (Zajos derűtlenség.)

Kér adatokat és biztositja a közgyűlést, hogy a kamara erőlyesen föl fog lépni.

Györy Elek elnök befejezettnek nyilvánítja a vitát s egyuttal megkéri Stern Salamon dr-t, hogy a kamarai jelentés dolgában beadott indítványát módosítsa akként, hogy az előbb jelentés tétel végetta választ-mánynak kiadásáék.

Stern dr. beleegyezése után a kamara így határozott, és az ez évi jelentést egy-hangulag tudomásul vették.

Nyugdíj-kérdésre vonatkozó indítványát Sternnek e vetették 67 szóval 66 ellen, ugy, hogy épen csak, hogy le nem szavazzák a választmányt. Euciczky, valamint Neuschlos dr. indítványát elfogadták, míg Rácz Géza indítványát mellőzték.

A közgyűlést holnap d. u. 5 órakor folytatják.

Sajtóstatárium.

A kir. igazságügyminiszternek 858 — 1898. I. M. E. számú

Rendelete

a bíróságilag lefoglalt nyomtatványok postai szállításának megakadályozása tárgyában.

A kir. főügyésznek és kir. ügyésznek.

Hivatalos uton nyert értesüléseim szeriut oly izgatást tartalmazó nyomtatványok, melyeknek lefoglalását a sajtóügyi vizsgá-lóúró elrendelte és részben foganatosította is, árumintákba és más hírlapokba rejtve, keresztöltés alatt, vagy zárt csomagokban adatkak fel a postára.

Minthogy a postahivatalok nagy elfog-laltságuknál fogva mindenhol és minden időben nem fordíthatnak elég gondot a csempe szet felderítésére: felhívom a királyi ügyész urakat, hogy ott, a hol a nyomtatvány lefoglalása elrendel-tett, valamint ott, a hol az ily nyomtat-ványok tilos terjesztése a közrend bűnös megzavarására vezetne, a postahivata-lokat keressek meg, hogy az ily határozot-tan megjelölendő nyomtatványok csempe-szetét minden törvényes módon akadályoz-zak meg, nevezetesen a keresztöltés alatti küldemények beható megvizsgálása után felfedezett nyomtatványokkal a fennálló szabályok szerint bánjanak el, a zárt cso-magok tartalmának tilos voltára a külső körülményekből és a helyi viszonyok ismeretéből merített adataikat pedig a kir. ügyész urakkal haladéktalanul közöljék és

ezáltal az elrendelt bírói lefoglalás szabályozott fogamatossítására alkalmas szolgál-tassanak.

Kelt Budapesten, 1898, márcz. 6.

Erdély. s. k.

A sportélet a fővárosban és Kolozsvárt.

Budapest, márcz. 28.

A főváros sportkedvelő némes fiatalosága szeretettel gondol a testvér hazarész fővárosának, Kolozsvárnak ifjúságára. A két magyar hazai egyesülésének, az unió 50. évfordulójának szent ünnepén egy „vitezi torna” rendezését vették tervbe.

Ezen piros püsköst napjára esik ez az ünnep, a melyen a két egyetemi város ifjúsága összeméri kardját egymással különböző versenyekben vetélkedik a porondon a pálmáért.

Az eszmét a kolozsvári ifjúság lelkes buzditója Perczel Mór, Perczel belügyminiszter unoka öccse pendítette meg. Ugyancsak ő toborzott itt híveket is a gondolatnak a M. A. C. Clubban. A M. A. C. Club lelkes serege minden jó gondolatnak nem csak „eszményileg” pártfogója, de karddal, törrel, vagy ököllel is készek mellette küzdeni s bármily nehéz küzdelem adja elő magát, kiállnak a porondra.

Santellinek, a jeles olasz vívó művészek a m. é. május havában tett ígérete beteljesítését lehetővé teszi a lelkes agitátor, Perczel.

Santelli ugyanis — a múlt évben Wessely Miklós báró és mások előtt Kolozsvárt megígérte, hogy városuk közönségének be fogja mutatni azt is, hogy a vívásban az a kiváló képesség, a mivel a fegyvert oly mesterileg kezeli, nem kizárólagos egyéni talentum. Azt át tudja ruházni tanítványaira is. Ennek bizonyítására tanítványait fog közönségtől rendezni Kolozsvárt egy vívó akademiát. Am de erre a Santelli tanítványai beleegyezése is szükséges. Ezek M. A. C. tagok. Azokat meg kell nyerni a lejövételre; ebben fáradozik most Perczel.

Az olasz iskoláról szólva, lehetetlen meg nem említenünk azt, hogy egyik legkiválóbb sport férfi, Szilágyi Dezső az országház elölke, a ki ma is naponta két órát vív a M. A. C. Szentkirályi utca 22. sz. a. lerő kaszinó helyiségében, nem híve az olasz vívási módoknak. Ő ma is 8. sz. vas-tag és széles, magyar rendszerű kardokkal zuzza pezdorjára ellenfelei kezében a 6. sz. vékonyabb pengékét. Affle 3-4-es számú olasz pengékkel nem is mernek az athleta kardja elé állani, mert ezek a fogpiszkálók menten darabokra pattannak szét Szilágyi Dezső athleta vágásai alatt.

A tapasztalat még is azt mutatja, hogy az olasz iskola nem volt felesleges nálunk. Más rendszert megtanulni azért nem rossz, hogy annak sajátosságait megismerve, belőle a jót kihasználjuk és a miennkel egyeztessük. A legregibb vívó könyvek tanúsítják, hogy a magyar vívás mennyit vett át már a múlt században is francziától, olaszától. Tökéletesbülve és rendszere gazdagodva a helyesebb fogások által mindig megmaradt magyar jellegűnek. Így van a mostani olasz vívással is. Megtanulják vívóink, mert ez iskolában sok van, a mit a magyar iskola eddig nélkülözött, pedig azt előnyösen egészíti ki.

Ezeket a részeket átveszik, a felesleges, vagy nem nekünk való részeket pedig visszahagyják a tanulóknak. Nem tudom a bécsujholyi os. és kir. katonai akadémiában, hogy vannak ezzel. Mert ott az olasz rendszer tanulásra vált kötelezővé, pár év óta. A M. A. C. ban azonban már is mennek vissza

a kardokkal a régi alakra. Az egyes kardgömböket kap, szélesedik és súlyban növekszik. Az olasz rendszert 3-4-es súlyig terjedő pengékkel vívják. E pengéket kezdik elhagyni s helyette a valamivel nehezebb, a 6. számot kezdik használni.

A football a pesti sportvilág férfi fiataloságának a divatos labdajátéka.

A Csömöri uton levő milénaris pályán százával gyűlnek össze minden délután a Club tagok, hogy ezt a sportot gyakorolják. Nálunk Kolozsvárt még a könnyebb és elegánsabb Lawn-Tennis sem tudott szélesebb körben térni hódítani a fővárosban már jó a football. Azért a football mellett a Clubnak Margitszigeti Lawn-Tennis pályája is megtalálja a konzervatívabb hajlamú tagokban a híveket, a kik főleg szívesen játszanak a nők társaságában naponta néhány pártit, a footballt csak férfiak játszhatják.

A Club most az Orczi-kertben nagyszabású gyakorló és versenypályát épít, velőzép és gyalog futásokra alkalmas körpályával. A velőzépdezőt a Ludovika-akadémia hadiain is rendszeresen gyakorolják. Ugy látszik, a jövő század hadviselésének ez lesz a közkedvelő eszköze. Még megérjük, hogy az akadémistákat is a bizsikk után fogják akasztani.

Ezt azonban igazítsák a generálisok és a hadügyminiszter.

Nevetesen csak az, hogy érlelődik a hajdani K. A. C. az az eszméje, hogy a két magyar egyetem némes fiatalosága ép úgy vetélkedjék a porondon a győzelmi ágért, mint a hogy vetélkedik évről-évre Oxford és Cambridge tanuló ifjúsága. Ennek alpmunkáitait és rendszerét egyébtérve természetesen a kultuszminiszterrel, a Magyar Athletikai Club volna hivatva szépen és részletesen kidolgozni. Erről még szóltunk.

Szemlélt.

A kolozsvári szeretetház.

Budapest, Márcz. 28.

A reformátusok konventjén szombaton Bartha Lajos, a közigazgatási bizottság elnöke, olvassa az erdélyi kerület igazgatótanácsának a szeretetház ügyére vonatkozó felterjesztését. Ez a felterjesztés hivatkozik a múlt évi konvent egy határozatára, mely szerint a kolozsvári szeretetház tervét a konvent orkölcsileg pártolja, sőt anyagilag való segélyezést is elhatározza, a midőn az építkezési költségek fedezésére évi 510 ft. 32 éves tőkeamatnaglyt utalt ki a részére. Az igazgatótanács, midőn ezért közbeszót mond a konventnek, jelenti, hogy az építési munkálatok már annyira előre haladtak, hogy a szeretetház már a jelen év folyamán megnyitható lesz. A bemutatott terv és költségvetési előterjedés az épület úgy van építve, hogy nemcsak fiú-, de leány-árvák is felvehetők legyenek. De éppen ezáltal nemcsak az építés, hanem a berendezés költségei is emelkedtek, úgy hogy a szükséges 65.000 forint. Ennek fedezetét a konvent által adott 10.200 forint, a fennmaradó 55.000 forint pedig fedezendő az e özsből rendezett sorsjáték jövedelméből. Az épület Kolozsváron épült, ott, hol a kolozsvári harmadik ügyvezető milleniumi dícs templom áll. Kéri a beterveztett alapzabályok és a hozzávetőleges évi költségvetés jóváhagyását.

Az alapszabályok 4. §-a az évi bevételek következő forrásait nevezi meg: 1. adományok, 2. a felvett árváknek az önzeyárral gyűmbeztető által adandó legélye, 3. a 100.000 ftot meghaladó központiárvái alap jövedelméből egyelőre 1000 ft., 4. minden lelkész e célra fizetendő 2 ft. évi járulék. Erre az utolsó pontra nézve kéri különösen a konvent jóváhagyását, mert a nagy érdekekben a jobb fizetéssel ellátott lelkészek

bizonyára készségesen meg fogják fizetni ezt a csekély járulékot, a szegényebb lelkészeket pedig egyáltalában nem fogja terhelni még ez a csekély összeg sem, mert kimutatja a segélyforrás, melyből a szegény lelkészek a 2 ft. évi járulékot közvetve a konvent úján fizethetik.

Szász Domokos püspök hivatkozva a szeretetház égető szükségére, ajánlja az igazgatótanács kérésének elfogadását.

Gróf Degenfeld József annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy az évi szükségletek még nincsenek annyira fedezve, hogy a szeretetház a közel jövőben megnyitható legyen.

Szász Domokos utal arra, hogy a kálvinista alkotások nem úgy szoktak létrejönni mint az állami intézetek, itt csak lassan fejlődik minden intézmény. A szeretetháznak már van 600 ft. biztos évi jövedelme azon a 4000 ft-on kívül, mit most már a magyar ref. egyház lelkészei kér. Egyezsere nem fog-nak mindjárt 50 árvát felvenni, hanem csak kevesebbet és csak fokozatosan fogják a létszámot emelni.

Szék Kálván az érvényben levő egyházi törvények értelmében, mint a konvent határozatát mondja ki, hogy a szeretetház ügyét, illetőleg a 2 ft. évi járulék iránt adandó vélemény elzárójából az igazgató tanács kérését is teszi a kerületkezh.

Az „Ellenzék”

április 1-jével új évnegyedbe lép.

E körülménynél fogva, kérjük

az „Ellenzék”

igen tisztelt előfizetőit, kegyeskedjenek a jövő évnegyedre is előfizetni

az „Ellenzék”-re,

mely mint eddig, úgy ezután is híven fog küzdeni programja megvalósításáért, hazánk függetlenségéért.

Az „Ellenzék”-re

előlehet fizetni bármely naptól kezdve:

Egy óra	1 ft 50 kr.
Egy évnegyedre	4 ft.
Fél évre	8 ft.

az „Ellenzék”-re

Kiadóhivatala.

KÉRELEM.

Igen kérjük i. t. előfizetőinket, kegyeskedjenek az előfizetések megújításánál a könyvkereskedők közvetítését mellőzni, mert ők ezen közvetítés fejében 10. 15. sőt még ennél is nagyobb százalékot szoktak a beküldött díjakból levonni, a mi a lapnak nagy anyagi kárára szolgál.

Az „Ellenzék”

Kiadóhivatala.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, március 28.

— **Fekete-vasárnap.** A Husvétot megelőző r. kath. egyházi ünnepélyek sorában a tegnapi nap már jelentős aktust képvisel. A katolikus egyházakban ugyanis a Husvétot megelőző második vasárnapon a templomokban külön istentiszteletek tartottak. E napon reggel valamennyi keresztes, mely az oltáron vagy más templomi szerelvényen van elhelyezve, kék vagy fekete szövetvel fűdik el a Krisztus alakját. Ez azt jelképezi, hogy mikor Krisztust a nép megkövezni akarta, ő szerencsésen elmenekült az üldözői elől. Az egyház a bibliai tényről örökölt meg azzal, hogy a kereszteseken látható Krisztus alakokat annak jelöl, hogy ő eltűnt — szintén elől a világ szeméi elől. Ez a „Fekete vasárnap” allegóriájának magyarázata.

— **Aranyosó.** A mire a gazdák már régóta vártak, végre tegnap bekövetkezett. Este hét órakor esendes eső indult meg, mely több valószínűsége záporra vált a körülbelül éjfélkor ugyancsak szárazt az eső. Ennek most minden cseppje aranyt ér, mert áldást fakaszt a mezőkön és a kertekben. A szikkadt és főleg a szelek által kiszikkasztott föld már nem bírta táplálni a növényzetet, melynek, főleg az őszi búzának és a gyümölcs-fáknek éppen most feltétlen szüksége volt az éltető nedvre. Ezenkívül a tavaszi szántással is elmaradtak a gazdák a miatt, mert a kemény földet nem tudták megszántani. Most már e rügybontó és áldásos eső után megindul a természetben az élet, a fejlődés folyamata, a mi főleg a gazdákat indítja arra, hogy halálra tekintsenek az Ég felé, a honnan ez az aranyosó lehullott, s a melynek nyomán most már remény, élet és áldás fakadt.

— **Telefon Budapest és Kolozsvár között.** Már több ízben megemlíttük, hogy a kormány végre eleget akart tenni ama jogos óhajnak, hogy Budapest és Kolozsvár között telefont építt. Ujabbán — mint budapesti tudósítónk írja — a brassói kereskedelmi és iparkamara kérte a kereskedelmi minisztert, hogy Brassó és Budapest között telefont létesítsenek. A miniszter azt válaszolta, hogy legközelebb Kolozsvárt és Budapestet telefonnal összekötik és akkor a brassóiak kérésének is eleget tesznek.

— **Sajtóper Petőfi miatt.** Néhány héttel ezelőtt már részletesen ismertettük a „Bisitzer Zeitung” című szász „zslapocskának” azt a főmédvénét, a melyben a Petőfi szobor leleplezése alkalmából a gyűlölet hangján roentott neki a magyar nemzetre. Mondottuk azt is, hogy emiatta cikk miatt a kolozsvári királyi ügyészség sajtóper fog indítani a zuglápocska szerkesztője ellen.

A cikk és inkriminált részei az ügyészség szerint nagyon is alkalmasak arra, hogy a szász nemzetséget a magyar nemzettel szembe állítsa. A cikk ilyen módon ront Petőfinak és a magyarok:

„Ő bűnösüllettel kéri, hogy miként lehetséges az, hogy Magyarországon maga a miniszter is a soványaság szolgálatába állítsa, mert hát miként jöhetne Petőfi szobra a szász városba. Igen ő ezt mészárosok tette. Ez év július 31-én, a magyar

forradalomkor a költő Petőfinak szobra a régi városban leleplezték. áll most a németek izzó ellensége ellen, és nemzete ellen vértől vértől, szorosan a német templom mellett, régi megszentelt földön, törvényességnek és emberiségnek igyújva. A gyarok ez által kapzsi kezűket a kies városra tették, a soványaság országot megnyitott, hogy azt elnyelje. Ha a szász mai napig nem tudta, a Petőfi-szobor arca a szomszédos németekkel szembe állított, hogy nekik csak egy csúsz van: minket magyarokká változtatni.

Majd így nyilatkozik Petőfiről: „A forradalmár és lázadó, ki csúsz a birodalom ellen harcolt, ki az ő izzó és gyűlöletben itató t gyalázó dalal hangoztatta a magyarországi ellenségek ellen. (P) a kik mégis csak hűséget állottak az uralkodóhoz, mellette, szász városban maradó emlékszó állítanak.”

E közlemény miatt vád alá helyezett a következők: Clemens Frigyes, a felfüggesztett. Ez az atyafi a szász Baltesmann, a ki foglalkozására nézve cipőkovács mesterember és a kit — Bécsből nemzeti szociálista újságok miatt kiutasították — vállalta el a cikkért a felelőséget. A lap adótulajdonosa és lelke tulajdonképpen Gusztáv dr. beszercei ügyvéd, a kit szász vád alá fogják az erdélyi részekben érvényes sajtórendtartás 34. § alapján, köteles figyelem és gondosság elmulasztása miatt, úgy, mint Botachir Tivadart, a lap nyomtatóját. A fővádlott azonban a szász, a nemzetséggel ellen való igazgatás miatt fog a pörbe Clemens ur férfiasan elvállalta a felelőséget a cikkért, kijelentette azonban, hogy nem ő írta, hanem egy szász kisasszony, kinek a nevét lovagiaságból nem árulja el. Ez bízhatatlan. A szász hölgyek sokat műveltebbek, sem hogy ily durva írást kért volna bármelyikük. Kélp sajátjának, hogy a cikket megjelent. A végtárgyalás az első Szentkereszty Zsigmond báró Védnöknek több kolozsvári jeles ügyvéd kérték től, de az ügyet nem fogadták el.

Holnap, kedden lesz a tárgyalás, mely ele a legnagyobb érdeklődéssel tekintünk rá.

— **Kossuth emlékünnep.** A kolozsvári egyetemi ifjúság közgyűlése pénteken (25 én) délelőtt egyházi lelkészessel elhatározta, hogy április 3-án Virágvasárnapján délután Kossuth Lajos emlékére a Redoutban ünnepélyt rendez, a 48-49-es honvéd egylett egyetértve. Az ünnepély rendezését háromtagú bizottság küldött ki.

— **A főtér rendezése.** Kolozsvár szász város törvényhatósági bizottsága március 26-án (szombaton) d. u. 3 órakor, a város ház rendkívüli közgyűlést hívott össze. gyűlés tárgya volt a Főtér rendezési költségének fedezésére a város tulajdonát képező ibalmérési kártalanítási könyvek egy részének felhasználásának elhatározása névszerint a város ház rendkívüli közgyűlése. A város ház azonban nem határozhatott a kérdés felvetéséről, mert a tagok nem jelentek meg közgyűlésen.

— **Téglás Gábor felolvasása.** Az Erdélyi Múzeum bizottság és természetstudományi szakosztálya szombaton d. u. 5 órakor a városi megyeház 2. sz. szobájában felolvasást tartott Schilling Lajos egyetemi tanár előadását. Az ülés egyetlen pontját Gyula Gábor főigazgató felolvasása képezte, amely

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYJA.

1898. Március 28

Nitáért.

— Angol regény. —

King E.-től, az Angela írójától.

Fordította: Amica.

XXV.

(Folytatás.) (60)

En nem jöttem volna ma ide, de Deresbrooknak ezt az örüllését meg kell akadályoznom.

Miért jött el Polgarranból? Hol van a testvére?

— Azért jöttem ide, mert beteg voltam, és levegő változtatásra volt szükségem. János Polgarranban van.

— Jobb lesz, ha leül, mondá Gervase nyersen; magán nagyon látszik a betegség.

— En tudok állani.

— A hogy tetszik.

A kis keskeny ablakon a sziklák árnyékában fekvő bíbor és kék színű tengerre nézett.

— Ugy-e nem látja többé Deresbrookot? mondá végre.

— Látni fogom, ha ő meglátogat; és megengedem, hogy az arczképmet lefesse, ha neki tetszik.

A Gervase szívét hirtelen vad harag töltötte el, a szívtelen és kegyetlen asszony ellen.

— Az a szándéka, hogy tünkre tegye? nem fog sikerülni, azt DeHa elfogadja.

akkor kénytelen leszek magáról az egész igazságot megmondani neki.

— Am tegye.

Gervase a gyenge és teremtésre nézett és ámbár az újai között össze tudta volna morzsolni, de az akaratát egy hajsza nyira sem volt képes megváltoztatni.

— Nita, mondá halkan, most az egyszer legyen irgalmas; ő olyan kedves, jó fiú, nem engedheti el őket szabadon. Ha maga ragaszkodik ahhoz, hogy őket elfogadják, kénytelen leszek neki mindent elmondani.

— Nekem tetszik Lord Deresbrook, — válaszolá Nita nyugodt, gunyos hangon; mondhat neki mindent, a mi magának tetszik. De ha ő eljön hozzám, elfogadom; ha le akar festeni, teheti.

Nita abba a karosszékhébeült, melyről Boreford kisasszony felállott és kezét a térdre tette.

Gervase először nézett azokra. A Nita esztendői vékonyak voltak, sokkal vékonyabban, minthogy valaha a szemnek kellemetlen látványt nyújthattak volna, de csak midőn a kis sovány kezét látta, ősmerte el, hogy milyen beteg lehetett, vagy volt. Kezei majdnem átlátszóak voltak és az újai oly gyengeknél látszóttak, mint egy kis babé. Azon megdöbben, mit a kis vékony kezek látása okozott, megfellebbezett Deresbrookról.

— Maga nagyon beteg kellett, hogy legyen, mondá, tekintetét még mindig azokon tartva.

— En Polgarranban soha sem éreztem magamat jól, és négy évnél hosszabban voltam ottan, — válaszolá Nita, keserű gunnyal a hangjában. Maga emlékezik, hogy az börtönöm volt, és én rub voltam.

— Midőn a testvére látta, hogy maga beteg, elkelett volna, hogy onnét vigye.

Jánosban nem volt kénytelen.

Nita csendes, közönyös hangon beszélt, a nélkül, hogy a szeméit felemelte volna. Gervase nem látta azokat azon első önkénytelenül adott pillantás óta, midőn belépett.

Várakozott, ámbár nem volt többé mire várakozni. Vissza mehetett Deresbrookhoz, hogy a Vibart Nita történetét elmondja neki, és ezáltal mossa kezét az egész dologért. De a régi ígéret volt rajta. Elfelejtett mindent, azt az egyet kivéve, hogy ismét a Nita jelenlétében volt — hogy egyedül volt vele és hogy az nem nézett rá. Sokkal könnyebb volt azt elfelejteni, hogy ő gyilkos volt, mint arra emlékezni, hogy ő házas ember volt — és egy másik asszonyhoz lekötve.

— Igen.

— Ő szeretni fogja magát.

— Igen?

Arcoza nem pirult el; éppen oly szegény nélkül való volt, mint gonosz.

Gervase nem ült le az interjú alatt; kalapját a kezében tartva állott, és úgy nézett Nitára.

— Tudja, hogy én megdöbbenem? — kérdé, a kis sima barna főre bábulva.

— Tudom.

Néhány hónap múlva azután, hogy Polgarranból eljött, Carslake Stellát vettem el.

— Abban az időben olvastam az újságból.

— Mag volt lepetve? — aggályos tekintettel.

— Egy kisé — volt a hideg hangon adott válasz.

— Látja, mily hamar felejtettem — mondá Gervase kegyetlenül.

— Ő a leány szívtelenégének a páncélja, —

látni kívánta, ha v-jon tud-e szenvedni. — Gyötrelme kegyetlenné tette; fájdalmat akart neki okozni.

— Igen, maga hamar felejtett.

— Szerencse volt reám, hogy azt tudtam tenni.

Nita azt látszott gondolni, hogy ez a mondat nem kíván választ, mert hallgatott.

Gervase semmit sem nyert a kegyetlen durvasággal — Nita még az újainak a mozdulatával sem mutatta, hogy egyéb volna, mint közönyös.

— Szerencse voltam, hogy kiismertem magát akkor, midőn azt tettem — folytató Gervase.

— Miért mondja ezeket nekem? — kérdi Nita hirtelen. Azt mondja, hogy kiismert, és most egy más asszonyhoz van köze és szerencse menekülése volt tőlem; nekünk nincs egymással többé semmi dolgunk. — Csak menjon vissza Lord Deresbrookhoz, mondja el neki, a mit tud rólam és hagyja el ezt a helyet. Szükségtelen, hogy mi valaha ismét találkozzunk; egy másik ilyen esély, a milyen ez, nem igen valószínű, hogy ismét előforduljon. — A mi Lord Deresbrookot illeti, ő el fog menni magával, midőn elmondja neki, a mit tud rólam.

Nita hűdgen és nyugodtan beszélt. Nyugodt pillanatában Gervase talán beismerte volna szavainak az okosságát, de most hasztalanok voltak azok.

— Nézzem rám, mielőtt elmegyek! — mondá a fogai között. Egy lépést tett feléje és mefogta a kezét.

— Ne felejtse, hogy ezek egy gyilkos kezei — mondá Nita tiszta csengő hangon.

De Gervase a kezében tartotta azokat.

— Nézzem rám! — parancsolá.

Nita lassan emelte fel a szemeit, a a kék és sötét szemek tekintete ismét találkoztak. Gervase haragot, megvetést és még valami egyéb, de nem tudta, hogy az mi

volt, olvasott a sötét szemek mélyéből. Eleresztette a kezét és elfordult. Miért? Oh miért volt az arca oly szép és a szemei oly fekete? Gyengén, a betegség által megváltozott, soha meg nem szűnő bűbájjal nézett rá.

— Lord Deresbrooknak elmond mindent?

— Azt kell tennem, ha maga a való ősmertését nem szünteti be.

Nita hallgatott.

— Akarja, hogy hallgassak? kérdi Gervase élénken, azt remélve, hogy a leány jobban megfontolja a dolgot, és megmondja lemond arról, hogy Deresbrookkal ismét találkozzék.

De Nita csak egy kis gunyos nyelvel válaszolt.

— Megmondhat neki mindent, ha tehisz; én semmit sem teszek ebben a dologban, mondá végre.

Azán ismét leült, kis halvány arccal a kezére támasztva, szeméit a szűnyegre nézve piros rózsákra figyelgetve.

— Még sem megy el? kérdé végre, midőn öt perc elmult és Gervase még mindig előtte állott.

— Megyek.

Gervase felrálta magát keserű emlékeiből és kinyitotta az ajtót. Visszapillantott, de Nita nem emelte fel a fejét és nem mozdult. Betette az ajtót és a kottage székét a sötét ajtójáról a forró déli nap vakító nyességébe lépett ki.

XXVI.

A Gerard Gervase jele az utolsó évi alatt sokat változott; a jó kedélyű fiatal kevés volt rajta.

(Folytatás a következőkben.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.